

In physics, nuclear fusion is the process by which multiple nuclei join together to form a heavier nucleus. It is accompanied by the release of energy depending on the masses of the nuclei involved. Light and stable nuclei have the largest binding energy per nucleon and therefore are the most stable. If a nucleus is heavier than iron or nickel, generally releasing energy upon fission, lighter than iron or nickel absorbs energy. Nuclear fusion, nuclear fusion of light elements, releases energy that causes stars to shine and drives thermonuclear fusion. Fusion of heavy elements (absorbing energy) occurs under high-energy conditions of supernovae and in the cores of stars and supernovae is the primary process by which new elements are created. It is this reaction that is harnessed in fusion power.

In physics, nuclear fusion is the process by which multiple nuclei join together to form a heavier nucleus. It is accompanied by the release or absorption of energy depending on the masses of the nuclei involved. Light and stable nuclei have the largest binding energy per nucleon of all nuclei and therefore are the most stable. If a nucleus is heavier than iron or nickel, generally releasing energy upon fission, lighter than iron or nickel absorbs energy. Nuclear fusion, nuclear fusion of light elements, releases energy that causes stars to shine and drives thermonuclear fusion. Fusion of heavy elements (absorbing energy) occurs in the extremely high-energy conditions of supernovae and in the cores of stars and supernovae is the primary process by which new elements are created. It is this reaction that is harnessed in fusion power.

Defence **24**

Raport

ZNACZENIE POCZTY POLSKIEJ W SYSTEMIE BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Defence **24**

Raport

Znaczenie Poczty Polskiej w systemie bezpieczeństwa państwa

Defence **24**

Autor i koordynacja prac **dr Jacek Raubo**

Współautor **dr Andrzej Kozłowski**

1. Strategiczna rola dla bezpieczeństwa i obrony Państwa

- 1.1. Nowe potrzeby w zakresie myślenia strategicznego w Europie 9
- 1.2. Budowanie zdolności militarnych i pozamilitarnych a rola Poczty Polskiej 9

2. Znaczenie Poczty Polskiej w zapewnieniu bezpieczeństwa cyberprzestrzeni

- 2.1. System e-korespondencji 17
- 2.2. Rekomendowane działania dla Poczty Polskiej, w ramach przygotowania się do pełnienia roli Narodowego Operatora Cyfrowego 18

3. Rola Poczty Polskiej w systemie antyterrorystycznym**4. Zakończenie - Rekomendacje****Konkluzje****Wnioski na przyszłość**

WSTĘP

Defence **24**

Poczta Polska stanowi jedną z najbardziej rozpoznawalnych marek w Polsce. Jej oddziaływanie na krajowy rynek, poczynając od indywidualnego klienta, aż do całego społeczeństwa, osadzone jest na dwóch filarach – historycznej ciągłości działania oraz dostosowywania się do nowych wymagań, pojawiających się zarówno ze strony klienta indywidualnego, a także instytucjonalnego. Dzięki temu oferuje szereg usług, które budują pewność obywateli, przede wszystkim co do możliwości utrzymania komunikacji, transportu różnego rodzaju przesyłek, a także świadczenia usług z sektora bankowego czy też konwojowania ważnych ładunków. Co więcej, sama Poczta Polska jest włączona w planowanie na rzecz zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa, obok chociażby Głównego Inspektora Transportu Drogowego, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Polskich Kolei Państwowych.

Jednakże, przyjęty model biznesowy nie może przestać roli jaką odgrywa i Poczta Polska w obszarze bezpieczeństwa kraju. Dlatego też, w ramach

Równocześnie, odnotowane muszą zostać nowe formy prowadzenia konfliktów zbrojnych, które mogą determinować środowisko operacyjne również w przypadku Europy Środkowej i Wschodniej. Dotyczyć to może tak szeroko komentowanego zagadnienia prowadzenia działań (wojen) hybrydowych, działań (wojen) informacyjnych, itp. Jednocześnie, już dawno wkroczyliśmy w okres długotrwałych turbulencji w sferze bezpieczeństwa, wynikających z rozwoju ideologii radykalnych leżących u podstaw kształtowania się zagrożeń terrorystycznych. Co więcej, już teraz stoją przed nami wyzwania związane z dostosowaniem narzędzi reagowania na wypadek zagrożeń płynących z domeny jaką jest cyberprzestrzeń.

Trzeba zaznaczyć, że w każdym z wymienionych wątków Poczta Polska odgrywa lub będzie odgrywała istotną rolę dla struktur państwa, samorządów oraz podmiotów prywatnych. Będąc pochodną transformacji biznesowej, technologicznej, ale z symultanicznym utrzymaniem strategicznych relacji względem potrzeb bezpieczeństwa państwa polskiego. Trzeba zaznaczyć, że niewykorzystanie wyjątkowych możliwości Poczty

niniejszego raportu przedstawione zostaną kluczowe czynniki, determinujące polskie bezpieczeństwo wewnętrzne oraz międzynarodowe przez pryzmat roli, jaką ma tym obszarze Poczta Polska. Ukazując jednocześnie, że w przypadku tego podmiotu gospodarczego, mowa jest wręcz o strategicznych powiązaniach z najważniejszymi interesami państwa. Takimi interesami, które są konstruowane w długiej perspektywie czasu. Tego rodzaju refleksja analityczna jest wymagana, bowiem proces zapewniania Polsce bezpieczeństwa staje się coraz bardziej dynamiczny i zależny od zmieniającej się architektury bezpieczeństwa regionalnego (Europa Środkowa i Wschodnia), ogólnoeuropejskiego oraz światowego

Polskiej może utrudnić działanie systemu bezpieczeństwa kraju, a przede wszystkim generować dodatkowe koszty, wynikające z dublowania się kompetencji, w które jest już wyposażona Poczta Polska. Co więcej, nie można pominąć jej symbolicznego znaczenia jako marki gwarantującej obywatelom stabilność w sytuacjach kryzysowych. Albowiem, nawet jeśli rynek kształtuje w okresie pokoju potrzebę funkcjonowania innych podmiotów tego rodzaju, konkurujących ze sobą, to jednak w dobie kryzysu państwo musi mieć możliwość zwrócenia się do sprawdzonego partnera. Analogicznie w przypadku „zwykłego” obywatela, dla którego nawet w przypadku problemów z bezpieczeństwem należy zbudować efektywną sieć usług, a część z nich może być realizowana właśnie przez Poczte Polską.

STRATEGICZNA ROLA POCZTY POLSKIEJ DLA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY PAŃSTWA

In physics, nuclear fusion is the process by which multiple nuclei join together to form a heavier nucleus. It is accompanied by the release or absorption of energy depending on the masses of the reactants involved. Iron and nickel nuclei have the largest binding energy per nucleon of all nuclei and therefore are the most stable. Nuclei lighter than iron or nickel generally release energy against the fusion of lighter nuclei than iron or nickel absorbs energy. Vice versa for the reverse process, nuclear fission. Nuclear fusion of light elements releases the energy that causes stars to shine and hydrogen bombs to explode. Fusion of light elements (releasing energy) occurs in the relatively high-energy conditions of supernovae explosions. The fusion of heavy elements (absorbing energy) occurs in the relatively high-energy conditions of supernovae explosions. The fusion of light and heavy nuclei is the primary process by which new natural elements are created. It is this reaction that is harnessed in fusion power.

It takes considerable energy to fuse nuclei. In a star, the pressure and temperature are high enough to overcome the electrostatic repulsion between nuclei and a fusion reaction can occur. In a laboratory, the same conditions are created by using a tokamak or a laser. The tokamak is a toroidal chamber in the shape of a doughnut that can produce and sustain nuclear fusion reactions. The laser is used to heat the fuel to the point where fusion occurs. The energy gained by adding an electron to form a neutral atom is 13.6 electron volts (eV) for hydrogen and 0.511 MeV for positronium. The fusion reaction shown in the diagram is the fusion of two deuterium nuclei to form helium-3 and a neutron. The fusion of two deuterium nuclei is the primary process by which new natural elements are created. It is this reaction that is harnessed in fusion power.

In physics, nuclear fusion is the process by which multiple nuclei join together to form a heavier nucleus. It is accompanied by the release or absorption of energy depending on the masses of the reactants involved. Iron and nickel nuclei have the largest binding energy per nucleon of all nuclei and therefore are the most stable. Nuclei lighter than iron or nickel generally release energy when two nuclei lighter than iron or nickel absorb energy. Vice versa for the reverse process, nuclear fission. Nuclear fusion of light elements releases the energy that causes stars to shine and hydrogen bombs to explode. Fusion of light elements (releasing energy) occurs in the relatively high-energy conditions of supernovae explosions. The fusion of heavy elements (absorbing energy) occurs in the relatively high-energy conditions of supernovae explosions. The fusion of light and heavy nuclei is the primary process by which new natural elements are created. It is this reaction that is harnessed in fusion power.

ROZDZIAŁ 1

Wraz z zakończeniem zimnej wojny w Europie nastąpił okres „konsumpcji” zaistniałej wówczas dywidendy pokoju. Tym samym, społeczeństwa oraz przede wszystkim rządy poszczególnych państw nie widziały potrzeby realizacji znaczących inwestycji w klasyczne elementy determinujące bezpieczeństwo. Chodziło w głównej mierze o zdolność do odparcia potencjalnej agresji lub zaangażowania się w konflikt o szerszej skali, którego miejscem byłoby terytorium konkretnego państwa lub jego najbliższych sąsiadów. Skutkowało to m.in. znacznymi cięciami w siłach zbrojnych, w zakresie ich liczebności oraz wyposażenia. Skutkiem była również zmiana w postrzeganiu traktowanych dotychczas strategicznie, z perspektywy militarnej, segmentów własnych gospodarek, jak i chociażby elementów infrastruktury. Szczególnie, że wyzwania w obszarze bezpieczeństwa były najczęściej lokowane poza samą Europą (działania w tzw. państwach słabych, budowanie pokoju w rejonach konfliktów zbrojnych, itd.). Dlatego też kluczowym hasłem stała się ekspedycyjność i dostosowanie własnych sił zbrojnych do takiego właśnie charakteru prowadzenia działań, daleko poza własnym terytorium.

Co więcej, społeczeństwa szeroko pojmowanego Zachodu, przy braku „wyzwania”, jakim było po 1945 r. ZSRR, przestały również dostrzegać potrzebę szerokiej partycypacji jednostek w zapewnianiu bezpieczeństwa militarnego. Zauważyć należy, że owocem tego rodzaju przeobrażeń społeczno-politycznych stało się odchodzenie przede wszystkim od poboru do wojska, na rzecz budowania małych, w pełni zawodowych armii. Jednocześnie, za tymi zmianami podążało także osłabienie m.in. zdolności obrony cywilnej oraz możliwości wykorzystywania struktur niemilitarnych, często sprywatyzowanych, na rzecz obronności danego kraju.

1.1. NOWE POTRZEBY W ZAKRESIE MYŚLENIA STRATEGICZNEGO W EUROPIE

Jednakże, z perspektywy ostatnich lat, możemy śmiało uznać, iż wspomniany przez słynnego politologa amerykańskiego Francisa Fukuyamę „koniec historii” nie nastąpił. Wręcz przeciwnie, zauważalne jest prowadzenie dyskusji o potrzebie przygotowania całego państwa, a nie jedynie ograniczonego kontyngentu wojskowego, do możliwości

wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń „podprogowych”. Obejmować one mogą chociażby pokaz sił, działania dywersyjne i partyzanckie, np. w postaci użycia tzw. „zielonych ludzików” lub wręcz oscylujących wokół progu wspomnianej już wojny konwencjonalnej. Co ważne, dotyczy to nie tylko takich konfliktogennych regionów świata, jak Azja Południowa i Wschodnia, Bliski Wschód i Afryka Północna, ale również samej Europy. Ze szczególnym uwzględnieniem regionu Europy Środkowej i Wschodniej, a więc rejonu, w którym Polska odgrywa kluczową rolę.

Punktem przełomowym, który skłonił władze do zredefiniowania potrzeb strategicznych w Polsce, a także w całej Europie, było rozpoczęcie zróżnicowanych działań wojskowo-wywiadowczych Rosji na Ukrainie w 2014 r. Należy przy tym zaznaczyć, że chociaż to właśnie wydarzenia na Ukrainie wskazuje się najczęściej jako decydujące dla zmiany w postrzeganiu potrzeb obronnych, to nie można pominąć działań rosyjskich prowadzonych w 2009 r., a wymierzonych w Gruzję. Choć sprawa Gruzji ostatecznie nie miała aż takich konsekwencji chociażby dla decyzji podejmowanych w ramach NATO, to zauważmy, że w obu wspomnianych przypadkach mieliśmy do czynienia z operacjami nowego typu. Obejmowały one przede wszystkim wprowadzenie jednostek wojskowych, ale również prowadzenie działań wymierzonych w całość funkcjonowania systemu obu państw. Ze szczególnym uwzględnieniem działań w ramach konfliktu informacyjnego, blokady przekazywania informacji, a także próby „rozsadzenia” od wewnątrz stabilności danego państwa.

1.2. BUDOWANIE ZDOLNOŚCI MILITARNYCH I POZAMILITARNYCH A ROLA POCZTY POLSKIEJ

Polska, ale również jej sojusznicy z NATO, przyjęli w obliczu kryzysu na Ukrainie szereg postanowień w ramach szczytów w Newport, Warszawie oraz Brukseli, dotyczących wzmocnienia własnych potencjałów militarnych. Co więcej, stanowczo wzmocniono flankę wschodnią oraz de facto dostrzeżono potrzebę odbudowania innych zdolności państw w obszarze obronności. Stąd też, nie można pominąć faktu, iż nowoczesne formy prowadzenia działań wojennych oraz wywiadowczych niejako nakładają

wymóg przyjrzenia się relacjom państwa z przemysłem oraz sektorem usług. Obejmuje to chociażby system drogowy, portowy i firm sektora nowych technologii, a także komunikację-łączność, zaplecze materiałowe dla potencjału militarnego, energetykę, sektor bankowy.

W tym kontekście, czyli potrzeb nawiązania relacji z podmiotami innymi niż wojsko oraz służby mundurowe na rzecz obronności, należy naszkicować wyzwania oraz możliwości, jakie wspólnie generuje współpraca z Poczta Polska.

Katalog wyzwań dotyczy:

- przygotowania ścisłej współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami państwa i Poczta Polska na wypadek wystąpienia konfliktu konwencjonalnego lub porównywalnego do konfliktu hybrydowego, jaki ma miejsce na Ukrainie,
- przygotowania ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami państwa oraz samorządu na wypadek wystąpienia innych zagrożeń „podprogowych”, obejmujących działania wymierzone w konkretne elementy funkcjonowania państwa.

Współczesne pojęcie bezpieczeństwa jest coraz bardziej zróżnicowane wewnątrz, a tym samym trudne jest wydzielenie poszczególnych jego segmentów i opieranie się w całym procesie zapewniania bezpieczeństwa na myśleniu silosowym. Najbardziej uwidocznili się to w ostatnich latach, szczególnie w przypadku Polski, w obrębie relacji np. bezpieczeństwa militarnego i bezpieczeństwa energetycznego. Należy jednak podkreślić, że równie dobrze wspomniany schemat można zastosować w kontekście usług oferowanych przez Poczta Polska. Przede wszystkim, Poczta Polska należy brać pod uwagę na wypadek hipotetycznego wrogiego działania przeciwnika wobec sieci przekazu informacji, opartych na nowoczesnych systemach łączności. Dotyczy to zdolności do utrzymania kontaktu pomiędzy różnymi podmiotami instytucjonalnymi oraz samymi obywatelami.

Dlatego należy zauważyć, iż utrzymanie zdolności do konwencjonalnego przekazywania listów oraz przesyłek, na wypadek konfliktu, nie jest w żadnym razie anachroniczne. Wręcz przeciwnie, zauważalne

jest to, iż przeciwnik planując swoje własne działania może dążyć do zablokowania, zniszczenia lub wprowadzenia chaosu w systemach przekazu informacji satelitarnych, komórkowych, telewizyjnych, radiowych, etc. Tym samym, istnieje szeroka potrzeba testowania możliwości współpracy państwa, z takim podmiotem, jakim jest Poczta Polska, na wypadek działań zbrojnych oraz uderzeń „podprogowych”. W tym ostatnim przypadku, należy mieć na uwadze chociażby kasus cyberataku na Estonię w 2007 r.

Równocześnie Poczta Polska jest obecna w skali kraju, a więc ma możliwość współpracy zarówno na szczeblu ogólnokrajowym ze strukturami państwa, jak i operacyjnym oraz lokalnym. Co więcej, jej działanie na rynku usług zbudowało sieć relacji z całym szeregiem partnerów instytucjonalnych – na poziomie państwa, samorządu, podmiotów prywatnych.

Sugerowany zakres współpracy z Poczta Polska na rzecz bezpieczeństwa i obronności powinien obejmować:

- zdolność do wykorzystania potencjału Poczty Polskiej na potrzeby współpracy pomiędzy instytucjami państwa – przekaz niezbędnej korespondencji oraz przesyłek, na zasadach innych niż komercyjne,
- możliwość ścisłej współpracy z Poczta Polska na potrzeby prowadzenia działań zbrojnych, z siłami zbrojnymi oraz innymi strukturami mundurowymi (straże, służby, itp.),
- utrzymanie kontaktu pomiędzy instytucjami państwa, samorządu oraz obywatelami,
- możliwość podjęcia współpracy w wypadku wystąpienia kryzysu, w tym konfliktu konwencjonalnego lub hybrydowego, z innymi strategicznymi segmentami bezpieczeństwa kraju – energetyka, logistyka, utrzymanie oraz kierowanie infrastrukturą strategiczną, a także usługi krytyczne dla ludności – w oparciu o doświadczenia oraz współpracę wyniesioną z okresu pokoju.

Zauważyć należy, że w obrębie instytucji państwa, samorządu, a tym bardziej sił zbrojnych oraz formacji mundurowych realizowane jest planowanie na potrzeby przekazywania informacji wewnątrz

ich własnego systemu. Poczta Polska powinna być postrzegana w ujęciu strategicznym jako ich uzupełnienie w różnych konfiguracjach. Szczególnie tam, gdzie może odciążyć struktury państwowe w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej lub samego kryzysu. Chodzi o możliwość odgrywania roli swoistego łącznika, który uzyska pewien stopień automatyzmu w swych działaniach, biorąc pod uwagę

potrzeby informowania rezerwistów lub osób powoływanych do wojska. Dotychczasowe doświadczenia z konfliktów zbrojnych z końca XX w. i początku XXI w., wskazują, że nierzadko ciężko jest wyróżnić moment przechodzenia ze stanu pokoju do stanu działań zbrojnych. Zaś wspomniane wcześniej redukcje liczebne wojsk operacyjnych, zaniechanie szkoleń rezerwy, etc., tym bardziej naruszają zdolności mobilizacyjne kraju.

wyszkolenie kadr oraz zaplecze sprzętowe, jakim już teraz dysponuje. Państwo musi mieć pewność, że będzie mogło się oprzeć w swych działaniach realizowanych w obszarze bezpieczeństwa oraz obronności na stabilnym podmiocie, który jest ulokowany kapitałowo oraz w zakresie procesu podejmowania decyzji na jego terytorium. Ze szczególnym uwzględnieniem zadań, które będą obejmowały potrzebę współpracy struktur państwa i Poczty Polskiej, opartej na zwiększonych procedurach sprawdzania oraz ochrony. Należy podkreślić, że Poczta Polska dysponuje już doświadczeniem w zakresie transportu przesyłek wymagających zwiększonej ochrony i kontroli.

Spółka ma szereg możliwości współpracy np. z wojskiem. Dotyczyć to może w pierwszej kolejności kontaktu z Wojskowymi Komendami Uzupełnień (WKU), na

W razie zaistnienia kryzysu w sferze dotyczącej bezpieczeństwa oraz obronności, partnerstwo musi być zbudowane jednak nie tylko z samym wojskiem. Niezmiernie ważne jest zarysowanie ram współpracy na potrzeby działań służb specjalnych, ale również służb porządku publicznego. Szczególnie że współcześnie, biorąc pod uwagę dynamikę rozwoju możliwości wywiadu opierającego się na technologii przekazywania zróżnicowanych sygnałów, za pomocą urządzeń technicznych SIGINT, część państw zwiększa znaczenie klasycznych metod komunikacji ze swoją agenturą. Dotyczyć to może prób przesyłania materiałów wywiadowczych w przesyłkach, za pomocą listów, itd. W przypadku służb porządku publicznego, takich jak Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna, itd., rola przekazywania kluczowych informacji obywatelowi za pośrednictwem poczty jest

de facto podkreślana cały czas, w codziennym funkcjonowaniu państwa. Tym niemniej, należy zakładać, że w momencie wystąpienia sytuacji ekstremalnej zakres współpracy będzie musiał być odpowiednio zwiększony, a charakter działania Poczty Polskiej może pozwalać na wypracowanie dobrych praktyk w tym obszarze. Należy brać pod uwagę, że skala aktywności spółki oraz jej doświadczenia na rynku usług będą pozwalały na wskazanie konkretnych rozwiązań. Dlatego sugeruje się nie tyle przygotowywanie planów względem współpracy z Poczta Polska na wypadek kryzysu, ale traktowanie Poczty Polskiej jako ważnego partnera i doradcy w takim procesie.

Raz jeszcze należy także podkreślić, iż odpowiednie skonfigurowanie roli oraz zadań Poczty Polskiej na wypadek konfliktów zbrojnych lub hybrydowych, nie powinno być traktowane w opozycji do rozwoju zdolności cyber, czyli kompetencji leżących obecnie po stronie państwa lub dążenia do utrzymania innych zdolności w sferze łączności, czy też przekazu informacji. Chodzi o zbudowanie odporności kraju względem, wspomnianego już wielokrotnie, działania hybrydowego, a więc uzyskania szeregu alternatyw w obliczu całego katalogu wyzwań.

Bardzo ważnym elementem, przy definiowaniu tego katalogu wyzwań, jest także odpowiednie włączenie kompetencji Poczty Polskiej z obszaru ochrony oraz możliwości chronienia specjalnych przesyłek. Tym bardziej, że przy obecnych potrzebach rozwoju liczebności sił zbrojnych oraz formacji mundurowych, wsparcie doświadczonego oraz odpowiednio wyposażonego personelu Poczty Polskiej może okazać się istotne.

Nie zmienia to jednak faktu, iż Poczta Polska oferuje szereg kompetencji, które można wykorzystać. Co więcej, oprócz już wspomnianych usług, należy podkreślić możliwość wpięcia w system zarządzania kryzysowego zdolności z sektora bankowego Poczty Polskiej. Współczesne

konflikty hybrydowe mogą przecież obejmować m.in. próby paraliżu instytucji bankowych, stąd też struktury państwa powinny móc uzyskać kompetencje w obrębie jak najszerzej współpracy z Poczta Polska także w tym obszarze.

Możliwości, jakie oferuje strategiczne ujęcie roli Poczty Polskiej w systemie bezpieczeństwa kraju, obejmują:

- wykorzystanie całego katalogu usług, oferowanych w zespolonej formie przez Poczta Polska,
- wykorzystanie zasobów ludzkich Poczty Polskiej (należy wskazać, że Poczta Polska zatrudnia ponad 81 tys. osób), dysponujących specyficzną wiedzą oraz siatką terytorialną,
- wykorzystanie segmentu technicznego, którym dysponuje Poczta Polska, w ujęciu lokalnym oraz ogólnokrajowym (pojazdy, budynki, etc.),
- wykorzystanie symboliki Poczty Polskiej na rzecz utrzymania stabilności państwa na wypadek kryzysu.

Jak już wspomniano, obecnie na płaszczyźnie ogólnokrajowej, ale też regionalnej i lokalnej Poczta Polska dysponuje całym katalogiem usług, skupionym w jednym podmiocie. Od klasycznego przekazywania listów oraz przesyłek, po ich konwojowanie, a także wykorzystanie usług bankowych. Co więcej, Poczta Polska ma doświadczenie w obrębie współpracy z instytucjami państwa, strukturami samorządu oraz podmiotami prywatnymi. Tego rodzaju know-how nie może być w żadnym razie pominięty w myśleniu strategicznym, obejmującym problematykę bezpieczeństwa państwa. Przykładem może być chociażby potrzeba masowej komunikacji listowej z obywatelami w zakresie potrzeb wojska, obrony cywilnej, itd. Trzeba zaznaczyć, że w warunkach pokoju, codzienne

funkcjonowanie Poczty Polskiej powoduje, że oprócz samych usług, rozbudowuje ona niezbędne bazy danych oraz dobre praktyki, szczególnie w kontekście współpracy z podmiotami prywatnymi.

Tym samym, należy przypomnieć, że Poczta Polska zajmuje istotne miejsce w systemowym ujęciu wykonywania zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności państwa. Zostało to wskazane chociażby w zarządzeniu ministra infrastruktury z 18 lutego 2019 r. To właśnie tam Poczta Polska została zobligowana do przygotowania odpowiednich planów, w zakresie zadań obronnych oraz zadań na rzecz obronności. Będąc jednocześnie ulokowaną wśród takich struktur, jak Główny Inspektor Transportu Drogowego, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Lotnictwa Cywilnego, jak i Polskiej Koleje Państwowe S.A.

W ramach potrzeb z obszaru bezpieczeństwa państwa na wypadek wystąpienia konfliktu konwencjonalnego lub hybrydowego, rola Poczty Polskiej jest definiowana również przez pryzmat jej zasobów ludzkich (ponad 81 tys. pracowników). W pierwszej kolejności dotyczy to ich rozlokowania. Sieć placówek oraz osób pracujących w terenie, zajmujących się dostarczaniem przesyłek, listów, spedycją, itp. pozwala uzyskać wiele cennych informacji o sytuacji w skali całego kraju. Co więcej, w Polsce trwa obecnie tworzenie zdolności Wojsk Obrony Terytorialnej (WOT) i być może należy zastanowić się nad współpracą tego rodzaju sił zbrojnych z Poczta Polską. Urzędnicy pocztowi bardzo dobrze znają rejony za które są odpowiedzialni, często mają dobry kontakt z ludnością, dzięki temu mogą być ważnym elementem w przypadku pojawienia się potrzeby reagowania w sytuacji kryzysowej. Informacje, którymi dysponują, powinny być brane pod uwagę na etapie rozpoznania środowiska działania.

Innym segmentem, który powinien dostrzec możliwości Poczty Polskiej jest Obrona Cywilna. Obecnie dąży się do przeobrażenia jej archaicznej

i nieefektywnej struktury w Polsce, m.in. poprzez zmiany w prawie. Tym bardziej, należy zasugerować wymóg stworzenia realnej sieci powiązań z Poczta Polską na wypadek sytuacji kryzysowej lub kryzysu, który zaangażowałby właśnie formacje Obrony Cywilnej Kraju. Szczególnie że, analogicznie jak w przypadku wszystkich wcześniejszych przypadków, Poczta Polska funkcjonuje na co dzień, a więc ma aktualny ogłód na sytuację w danym miejscu. Nie można pominąć również roli Poczty Polskiej w zakresie ochrony ludności w czasie pokoju.

Nie można również zapomnieć, że Poczta Polska dysponuje współcześnie sprawnym segmentem zajmującym się ochroną obiektów. Tym samym, należy realnie rozważyć kwestię, czy tak sprawdzony podmiot, nie powinien przejąć części obowiązków z zakresu ochrony infrastruktury należącej do Ministerstwa Obrony Narodowej. Gwarantując, z jednej strony odpowiednio wysoki poziom usług oraz przede wszystkim niezbędną transparentność działania, wymaganą współcześnie w zakresie zabezpieczenia instalacji wojskowych oraz szerzej niezbędnych do funkcjonowania zaplecza militarnego państwa. Szczególnie, że następuje okres dynamicznej rozbudowy (lub odbudowy) części polskiej infrastruktury wojskowej, wobec nowych potrzeb strategicznych (np. budowa czwartej dywizji). Jak również rozszerza się zakres możliwych form obecności sojuszniczej, w wymiarze całej wschodniej flanki NATO.

Klamrą spinającą wcześniejsze rozważania jest również wymiar symboliczny działania Poczty Polskiej. Z jednej strony, działanie sprawnego systemu pocztowego czy też bankowego w warunkach kryzysu, pozwala osiągnąć zaufanie społeczeństwa względem państwa. Z drugiej strony, w dobie szeroko zakrojonych działań dezinformacyjnych, kreacji szumów informacyjnych i niepewności co do nowych kanałów informacji, marka jaką jest Poczta Polska może stanowić ważny filar działania państwa. Obywatele,

znający i rozpoznający Poczta Polską, darzący zaufaniem jej pracowników i dysponujący wiedzą co do jej placówek oraz możliwości (np. usługi spedycji, bankowość, a nie tylko samych usług pocztowych) mogą okazać się mniej podatni na próby celowego wprowadzenia chaosu. Wobec tego, tak istotne jest uzyskanie efektywnej współpracy państwa oraz struktur samorządu właśnie z Poczta Polską, na wypadek sytuacji kryzysowych lub kryzysów.

Zaleca się:

- zbudowanie roboczej platformy planistycznej na potrzeby bezpieczeństwa oraz obronności Polski, która dokonałaby szeroko zakrojonej analizy potrzeb państwa względem usług świadczonych wspólnie przez Poczta Polską, z włączeniem do jej pracy przedstawicieli Poczty Polskiej, mogących wnieść niezbędną wiedzę oraz doświadczenie,
- włączanie Poczty Polskiej jak najszerszej do wszelkich scenariuszy zarządzania kryzysowego, szczególnie tych obejmujących zachwianie się systemu wymiany informacji w państwie, np. na podstawie uderzenia w zdolności

teleinformatyczne,

- rozpoznanie szczególnych możliwości współpracy pomiędzy WOT, a strukturami regionalnymi Poczty Polskiej na wypadek wystąpienia kryzysu,
- pozycjonowanie Poczty Polskiej jako struktury mogącej zapewnić usługi strategiczne dla państwa, jego instytucji, samorządu, itp. na wypadek kryzysu, analogicznie do innych strategicznych segmentów działania państwa w warunkach ekstremalnych (zaopatrzenie w wodę, energię, żywność, łączność, etc.)
- rozszerzenia działań państwa w zakresie stworzenia niezbędnego zaplecza finansowego, pozwalającego Poczcie Polskiej na jak najefektywniejsze wykonywanie zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, bez narażania Poczty Polskiej na wystąpienie problemów wynikających z budowania tego rodzaju kompetencji.

Podsumowując, należy zaznaczyć, że wszelkie działania strategiczne państwa muszą być podejmowane w warunkach postępujących zmian w zakresie technologii cywilnej oraz wojskowej, determinującej wymóg przygotowania się do konfliktów i kryzysów nowego typu. Gdzie wspomniana ciągłość łączności, komunikacji, zarządzania relacją społeczeństwo-państwo, społeczność-samorząd stanowi niemalże pierwszy cel zarządzania bezpieczeństwem. Stąd też, niezmiernie istotne staje się rozpoznanie nowej roli Poczty Polskiej jako ważnego ogniwa na rzecz budowania zdolności obronnych i szerzej – bezpieczeństwa państwa. Oczywiście z tym zastrzeżeniem, że wymaga to wypracowania niezbędnych form współpracy ze strukturami takimi jak wojsko, służby specjalne, służby mundurowe, oraz zauważając, że Poczta Polska z racji jej specyfiki kapitałowej oraz ulokowania procesu decyzyjnego w firmie na terytorium kraju, może być postrzegana jako inny jakościowo partner na szczeblu strategicznym. Proponuje się więc stworzenie planów szerszego wykorzystania wiedzy, doświadczenia oraz możliwości kadrowych i technicznych Poczty Polskiej na rzecz procesu budowania bezpieczeństwa Polski w XXI w.

ZNACZENIE POCZTY POLSKIEJ W ZAPEWNIANIU
BEZPIECZEŃSTWA CYBERPRZESTRZENI

ROZDZIAŁ 2

Defence **24**

Poczta Polska stanowi ważny element w kształtowaniu cyberbezpieczeństwa. Dynamiczna cyfryzacja państwa wymaga powołania narodowego operatora cyfrowego, który będzie pełnił rolę krwioobiegu e-administracji. Jednym z najważniejszych zadań takiego podmiotu będzie dostarczanie elektronicznych doręczeń zamiast tych papierowych. Obecnie podstawową formą wymiany korespondencji z podmiotami publicznymi jest tradycyjny sposób komunikacji oparty o papierową przesyłkę poleconą lub osobistą wizytę w punkcie obsługi klienta. Projekt ustawy o elektronicznej doręczeniu przewiduje, że każdy podmiot publiczny będzie miał własną elektroniczną skrzynkę podawczą w ramach usługi świadczonej przez wyznaczonego operatora.

2.1. System e-korespondencji

System e-korespondencji będzie składał się kilku elementów. Podstawowym komponentem będzie rejestr adresów elektronicznych, który zostanie utworzony przez Ministerstwo Cyfryzacji. Rejestr zostanie udostępniony operatorowi cyfrowemu, który będzie również odpowiedzialny za zakładanie skrzynek do e-korespondencji.

Z e-Doręczeń będzie mógł skorzystać każdy, zarówno obywatele, jak i przedsiębiorcy, którzy z dniem wpisania adresu do doręczeń w Bazie Adresów Elektronicznych (rejestr państwowy) będą mogli wymagać od podmiotów sektora publicznego komunikacji w postaci elektronicznej, która zgodnie z założeniami będzie:

- przyjazna i bezpieczna w użytkowaniu,
- skuteczna (tzn. równoważnej prawnie z przesyłką poleconą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub z doręczeniem osobistym),
- niezawodna (co zapewnione zostanie przez udział zaufanej trzeciej strony – dostawcę usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego),
- interoperacyjna (zgodnej z wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego – eIDAS i unijnym Planem działań na rzecz administracji elektronicznej 2020 – Tallinn Declaration on eGovernment 2017 r.).

Narodowym Operatorem Cyfrowym powinna zostać Poczta Polska. Po pierwsze jest to spółka Skarbu Państwa dysponująca platformą Envelo, która w wizji Ministerstwa Cyfryzacji ma być sercem systemu e-Doręczeń pomiędzy administracją publiczną a obywatelami. Z jej usług korzysta ok. 220 tys. użytkowników. Platforma co miesiąc przetwarza 1,6 mln e-przesyłek. Zasoby Envelo zajmują w sumie 54 TB danych. Wszelką korespondencję urzędową obywatel będzie mógł otrzymać w wersji elektronicznej na specjalną e-skrzynkę i tą samą drogą będzie mógł wysłać e-przesyłki do administracji. Skutek prawny e-Doręczenia będzie zrównany ze skutecznym doręczeniem listu poleconego rejestrowanego. Przy wyborze Narodowego Operatora Cyfrowego niezwykle ważne jest również bezpieczeństwo. Wybór Poczty Polskiej gwarantuje, że nawet w czasie kryzysu, firma zachowa ciągłość działania. W przypadku podmiotu prywatnego nie będącego własnością Skarbu Państwa, może on np. ogłosić upadłość i doprowadzić do poważnego zakłócenia w komunikacji.

Pełnienie roli krwioobiegu e-Administracji to również odpowiedzialność i konieczność zmierzenia się z rosnącą liczbą cyberataków. Przy czym należy mieć na uwadze, oprócz działalności cyberprzestępców czy amatorów, również zaawansowane operacje hakerskie prowadzone przez służby wrogich państw. Jakiegokolwiek skompromitowanie systemu teleinformatycznego, które wywoła zakłócenia w funkcjonowaniu e-usług będzie miało poważne konsekwencje dla

bezpieczeństwa państwa oraz obniży poziom zaufania do usług cyfrowych oferowanych przez Narodowego Operatora Cyfrowego. Przynajmniej ataki będą koncentrowały się na dostępności usług oraz poufności danych.

Pełnienie roli Narodowego Operatora Cyfrowego i odpowiadanie za system e-Doręczeń będzie wymagało zabezpieczenia olbrzymiej bazy danych adresów elektronicznych. W dobie powszechnych wycieków danych, z którymi zmagają się zarówno firmy jak i instytucje państwowe jest to ogromne zagrożenie, które również powinno zostać uwzględnione. Danymi, którymi zgodnie z założeniami projektu ustawy mogłaby dysponować Poczta Polska jako narodowy operator, może wzbudzić zainteresowanie podmiotów przestępczych oraz „aktorów” państwowych, dlatego tak ważna jest ochrona. Przykładem ataku tego typu jest US Postal Service w Stanach Zjednoczonych. W wyniku cyberataku skradziono informacje prawie 3 milionów klientów. Amerykańskie władze i eksperci wskazywali, że za tym atakiem stało inne państwo.

Nie można jednak wykluczyć większego ataku, który sparaliżuje całe miasto. Taka sytuacja miała miejsce w Baltimore w Stanach Zjednoczonych, gdzie wirus ransomware zmusił miejscowe władze do wyłączenia części swoich serwerów. Problemy wystąpiły również z komunikacją za pomocą e-maili. W przypadku powtórzenia się takiego scenariusza w Polsce, Poczta Polska wraz ze swoim systemem e-Doręczeń mogłaby wspomóc komunikację między administracją tym samym usuwając negatywne skutki potencjalnego cyberataku i nie dopuszczając do powtórzenia się scenariusza ze Stanów Zjednoczonych.

Nie można również wykluczyć zmasowanych ataków DDoS na platformę Envelo, których skutkiem mogłoby być nawet czasowe wyłączenie tej usługi i paraliż funkcjonowania e-państwa. Należy pamiętać, że już w 2007 roku, z podobnym atakiem jako pierwsza zmagająca się Estonia. Również narodowa poczta na Ukrainie spotkała się z podobnym problemem w 2017 roku. Ataki DDoS na stronę umożliwiającą m.in. śledzenie przesyłki trwały dwa dni, utrudniając wykonywanie funkcji pocztowych. 12 lat później, z uwagi na większą liczbę urządzeń podłączonych do Internetu, skala i wielkość ataków typu DDoS jest nieporównywalnie większa. Zagrożeniem do którego również należy się przygotować jest podszywanie się pod skrzynki e-Doręczeń i wysyłanie wiadomości phishingowych.

2.2. Rekomendowane działania dla Poczty Polskiej, w ramach przygotowania się do pełnienia roli Narodowego Operatora Cyfrowego

Poczta Polska przygotowując się do wyzwań związanych z pełnieniem roli narodowego operatora cyfrowego musi uwzględnić wymienione wyżej ryzyka związane z działaniem w cyberprzestrzeni. W tym celu należy dokonać kompleksowej analizy ryzyka zagrożeń cyfrowych.

Wprowadzenie systemu e-Doręczeń będzie wymagało większego zainteresowania ochroną w cyberprzestrzeni. To nowe rozwiązanie technologiczne będzie się również wiązało z odseparowaniem sieci i systemów odpowiedzialnych za ten system od sieci biznesowej Poczty Polskiej. Pozwoli to zminimalizować liczbę użytkowników końcowych, którzy będą mieli dostęp do systemu e-Doręczeń.

Ważne i istotne jest również stworzenie systemu wczesnego ostrzeżenia przed jakimikolwiek próbami kampanii phishingowej lub innymi zagrożeniami. Użytkownicy systemu e-Doręczeń muszą być informowani na bieżąco o potencjalnych zagrożeniach. Nie można również zapominać o konieczności zorganizowania kampanii edukacyjnej, której celem jest szerzenie wiedzy na temat zagrożenia phishingiem. Takie działania powinny zostać skoordynowane z innymi podmiotami jak np. Ministerstwo Cyfryzacji czy NASK. Bardzo łatwo sobie wyobrazić sytuację, że cyberprzestępcy będą próbowali podszywać się pod różnego rodzaju urzędy czy samą Poczta Polską przy e-doręczeniach. Dlatego trzeba szczególnie uczyć ludzi na zagrożenie tego typu.

Nowa jakość usług, która będzie oferowana w ramach pełnienia roli Narodowego Operatora Cyfrowego, wymaga większych inwestycji. Efektem czego może być uzyskanie nowych kompetencji, a także pewności niezakłóconego działania szeregu nowych usług. Współpraca z Poczta Polską w obszarze cyber jest niezbędną. Wymiana doświadczeń pozwoli na uzyskanie wyższego poziomu odporności całego państwa oraz kluczowych usług.

ROLA POCZTY POLSKIEJ
W SYSTEMIE ANTYTERRORYSTYCZNYM

ROZDZIAŁ 3

Defence **24**

Terroryzm rozumiany jako metoda działań, stanowi sposób walki zwyczajowo utożsamiany ze środowiskami radykalnymi, który występuje z różnym nasyceniem ideologicznym, kontekstem kulturowym, politycznym czy religijnym. Nie zagłębiając się w samo zjawisko i jego historyczne tło, należy wskazać, iż w XXI w. terroryzm ponownie nabrał wymiaru strategicznego. Dzieje się tak z dwóch kluczowych powodów:

- globalnej aktywności nowej generacji organizacji terrorystycznych (Al Kaida, tzw. Państwo Islamskie), które angażują działania kluczowych państw oraz całych koalicji,
- zróżnicowanych metod terrorystycznych.

Większość państw w Europie, w tym również Polska, od początku nowego wieku rozbudowują swoje możliwości przeciwdziałania terroryzmowi oraz zwalczania jego potencjalnych form, na wypadek, gdyby nie udało się ich zatrzymać na etapie planowania i przygotowania. Ostatecznie, efektywność całej polityki antyterrorystycznej, związana jest z koniecznością ciągłego przeprowadzania analizy sieci połączonych elementów obejmujących:

- prawo,
- instytucje antyterrorystyczne i kontrterrorystyczne,
- profilaktykę względem społeczeństwa,
- długofalową strategię zwalczania radykalizmów,
- edukację na rzecz bezpieczeństwa,
- współpracę z firmami państwowymi oraz prywatnymi.

W tym miejscu należy podkreślić, że konieczne jest dokonanie analizy roli i znaczenia Poczty Polskiej, która realizuje względem systemu antyterrorystycznego w Polsce działania na etapie:

- przeciwdziałania występowaniu zagrożeń terrorystycznych w kraju,
- zwalczania aktów terrorystycznych po ich wystąpieniu.

Przeciwdziałanie występowaniu zagrożeń terrorystycznych, obejmuje codzienną współpracę z służbami zapewniającymi bezpieczeństwo wewnętrzne w państwie: Policją, Strażą Graniczną, Krajową Administracją Skarbową oraz Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Czynności polegają na wychwyceniu sygnałów dotyczących przygotowywania potencjalnego zamachu terrorystycznego. Trzeba zauważyć, że przesyłki mogą być wykorzystywane do prób przemykania materiałów niebezpiecznych, broni lub jej elementów czy substancji służących do produkcji materiałów wybuchowych. Biorąc pod uwagę charakter oferowanych usług finansowych, Poczta Polska jest również istotnym partnerem w działaniach zwalczających próby nielegalnego finansowania struktur terrorystycznych. Całe spektrum wyzwań, które angażują struktury państwa, może być mniej skuteczne lub nawet nieskuteczne, bez efektywnej współpracy z Poczta Polską. Podkreśla to strategiczną rolę i znaczenie Poczty Polskiej względem całego systemu antyterrorystycznego.

W przypadku drugiego rodzaju działań, należy rozważyć kilka scenariuszy możliwych zagrożeń:

- możliwość próby dokonania ataku terrorystycznego za pomocą przesyłki pocztowej, paczki, nadanej w ramach usług oferowanych przez Poczta Polską,
- możliwość wystąpienia sytuacji, w której obiekty, pracownicy lub pojazdy Poczty Polskiej nie były uznawane za cel pierwotny, a zagrożenie płynie jedynie z charakteru oraz specyfiki usług świadczonych przez Poczta Polską,
- możliwość dokonania ataku na obiekt związany z codziennym funkcjonowaniem Poczty Polskiej (sytuacja zakładnicza, atak aktywnego strzelca, atak za pomocą ładunku konwencjonalnego i niekonwencjonalnego),

- możliwość dokonania próby przejęcia pojazdów należących do Poczty Polskiej w celu przeprowadzenia ataku terrorystycznego.

W przypadku, dwóch pierwszych wyzwań trzeba jasno powiedzieć, że nie są to zagrożenia pozbawione podstaw faktycznych. Dotychczas wielokrotnie odnotowywane były próby wykorzystania listów oraz paczek, jako narzędzia w rękach terrorystów. Szczególnie, że w przypadku Poczty Polskiej mowa o codziennym kontakcie z takimi odbiorcami usług, którzy muszą brać pod uwagę zagrożenia terrorystyczne.

Podmiotami będącymi szczególnie narażonymi na ataki są:

- urzędy i instytucje publiczne,
- podmioty związane z funkcjonowaniem organizacji politycznych tj. obiekty należące do partii politycznych, stowarzyszeń i organizacji aktywnych w przestrzeni społeczno-politycznej,
- placówki dyplomatyczne, tj. ambasady, konsulaty, itp.;
- budynki należące do Policji, Straży Granicznej, KAS, Wojska Polskiego, itd.;
- duże, polskie państwowe i prywatne podmioty gospodarcze;
- zagraniczne korporacje oraz firmy aktywnie działające na polskim rynku;
- media zarówno regionalne jak i ogólnokrajowe;
- ośrodki szkolnictwa oraz nauki;
- centra kultu religijnego oraz kultury.

Należy uwzględnić, że nie jest to lista zamknięta. Tym samym, Poczta Polska odgrywa istotną rolę w systemie antyterrorystycznym kraju, z uwagi na poziom wyszkolenia jej pracowników, ale też odpowiednich technologii, którymi dysponuje. W tym ostatnim przypadku szczególne znaczenie mają przede wszystkim sortownie oraz ich wyposażenie. Nie można zapomnieć o efektywnym śledzeniu listów oraz paczek, odpowiednim przechowywaniu oraz profilaktyce wykrywania wszelkiego rodzaju anomalii.

Trzeba zauważyć, że w Polsce w ostatnich latach pojawiły się siedziby instytucji europejskich – np. Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej FRONTEX, które mogą być potencjalnym celem ataku. Równocześnie następuje zwiększenie obecności militarnej Stanów Zjednoczonych oraz innych sojuszników z NATO na terytorium Polski. Wpływa to na zagrożenie użyciem niebezpiecznych przesyłek, niezależnie czy będziemy mieli do czynienia z działaniami terrorystów czy jedynie działaniami pod tzw. fałszywą flagą, ze strony obcych służb specjalnych.

Należy wziąć pod uwagę możliwość wykorzystania usług Poczty Polskiej do przesyłania materiałów niebezpiecznych, w tym:

- substancji chemicznych, w tym trucizny oraz broni chemicznej,
- substancji biologicznych, w tym broni biologicznej,
- substancji radioaktywnych,
- konwencjonalnych materiałów wybuchowych,
- improwizowanych materiałów wybuchowych,
- innych niebezpiecznych materiałów, mogących wywołać zagrożenie życia oraz zdrowia po stronie odbiorcy.

W kontekście problematyki zagrożeń związanych z niebezpieczną zawartością listów oraz paczek, trzeba pamiętać o doświadczeniach innych państw w tym np.:

- **Kazus tzw. Unabombera, terrorysty „samotnego wilka” Theodora Kaczynskiego.** Jego działalność polegała na wysyłaniu ładunków wybuchowych umieszczanych w przesyłkach, która skutkowałą trzema ofiarami śmiertelnymi oraz ranami u dwudziestu trzech osób. Należy zauważyć, że samo śledztwo

• było jednym z największych i najdłuższych (1978-1995) w Stanach Zjednoczonych, angażujące olbrzymie środki Federalnego Biura Śledczego (FBI). Co więcej, ideologia oraz przykład taktyki T. Kaczynskiego zostały w ostatnim czasie mocno wypromowane przez kulturę masową (seriale, filmy, etc.).

• **Sprawa przesyłek z bojowym węglikiem w Stanach Zjednoczonych w 2001 r.** Po zamachach terrorystycznych z 11 września 2001 r. do biur polityków oraz mediów w Stanach Zjednoczonych trafiły przesyłki z bojową wersją węglika. Sprawa do dziś nie została wyjaśniona i budzi szereg kontrowersji. Jednakże, na potrzeby niniejszego raportu należy na nią zwrócić szczególną uwagę, gdyż był to przykład bioterroryzmu powiązanego z działaniem systemu pocztowego w Stanach Zjednoczonych. W wyniku ataku konieczne było wyłączenie z użytkowania całego szeregu obiektów narażonych na kontakt.

• **Sprawa przesyłek zawierających ładunki wybuchowe, wysłanych z Grecji do instytucji europejskich.** W 2017 r. aresztowano w Grecji osobę, podejrzewaną o próbę zaatakowania Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF) oraz niemieckiego ministerstwa finansów za pomocą ładunków wybuchowych, ukrytych w listach. Nie było to zdarzenie odosobnione, podobne zagrożenie pojawiło się w tym kraju już w 2010 r.

• **Dochodzenie w zakresie co najmniej czterech przesyłek z ładunkami wybuchowymi, wysłanymi do różnych instytucji w Wielkiej Brytanii na początku 2019 r.** przez strukturę terrorystyczną, odwołującą się do Irlandzkiej Armii Republikańskiej (IRA).

Spoglądając na wskazane powyżej przykłady, należy zauważyć po raz kolejny kluczową pozycję Poczty Polskiej w wykrywaniu i zwalczaniu tego typu zagrożeń. Stąd też, należy zwrócić szczególną uwagę na znaczenie wspomnianych systemów śledzenia przesyłek i listów oraz ich odpowiedniego sortowania, szczególnie w miejscach węzłowych dla sieci. Konieczne jest również inwestowanie w odpowiednie wyszkolenie pracowników Poczty Polskiej oraz wypracowanie zasad współpracy ze służbami państwowymi. Należy uwzględnić, że zakłócenie funkcjonowania kluczowych usług będzie wywierało skutek na kondycję wielu firm oraz funkcjonowanie

instytucji państwowych. Inwestowanie w rozwój Poczty Polskiej, przełoży się na zabezpieczenie państwa przed możliwym paraliżem i stratami finansowymi. Nie można pominąć, że Poczta Polska w obszarze aktywności Pion Poczta Polska Ochrona dysponuje

doświadczeniem w zakresie ochrony portów lotniczych. Obecnie Pion Poczta Polska Ochrona realizuje usługę polegającą na kontroli bezpieczeństwa osób, bagażu podręcznego, bagażu rejestrowanego oraz kontroli bezpieczeństwa ładunków i poczty na rzecz Portu Lotniczego w Pyrzowicach. Z uwagi, że to właśnie porty lotnicze stanowią „laboratoria rozwiązań antyterrorystycznych”, firma uzyskując wspomniane zdolności na tym rynku usług, buduje niezbędne know-how w zakresie rozpoznawania zagrożeń terrorystycznych i taktyki działania potencjalnych terrorystów. Dysponuje zatem zbiorem ekspertów oraz dobrych praktyk, mogących wpływać bezpośrednio na inne elementy jej funkcjonowania. Nie należy skupiać uwagi jedynie na samych kwestiach zagrożeń płynących z usług pocztowych. Poczta Polska użytkuje na terenie całego kraju obiekty o zróżnicowanej wielkości (na koniec 2018 roku posiadała 7602 placówki pocztowe w postaci urzędów pocztowych, filii urzędów pocztowych, agencji pocztowych oraz punktów pocztowych). Jak również całą infrastrukturę logistyczną w postaci chociażby tzw. WER-ów czyli węzłów ekspedycyjno-rozdzielczych oraz DER-ów czyli działów ekspedycyjno-rozdzielczych). Dlatego też, m.in. w przypadku wzięcia zakładników czy też zagrożeniem ze strony aktywnego strzelca należy zwrócić uwagę na uwzględnienie placówek Poczty Polskiej w systemie antyterrorystycznym kraju.

Do elementów, przeciwdziałania tego typu zagrożeniom zalicza się:

- efektywność systemów obserwacji i kontroli osób wchodzących do wspomnianych obiektów, przede wszystkim instalowanych w dużych placówkach pocztowych,
- zdolność do reakcji po stronie wyspecjalizowanego personelu Poczty Polskiej, odpowiadającego za bezpieczeństwo tego rodzaju obiektów,
- poziom wykształcenia i przede wszystkim uzyskanej świadomości sytuacyjnej wśród osób zatrudnionych w miejscach, gdzie mogą zetknąć się z niebezpieczną sytuacją ekstremalną,
- chęć do utrzymywania zacieśnionej współpracy z Policją i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego, etc. na potrzebę potencjalnej interwencji w przypadku wystąpienia zagrożenia terrorystycznego,
- efektywną implementacji w obrębie Poczty Polskiej nowej polityki w zakresie Ustawy o działaniach antyterrorystycznych z 2016 r.

• Zaleca się:

- inwestowanie w szkolenia personelu Poczty Polskiej budujące kompetencje dotyczące postępowania w sytuacji zagrożenia o charakterze terrorystycznym,
- współpracę z instytucjami państwowymi oraz służbami porządku publicznego i specjalnymi w celu dostosowania zaplecza technologicznego na potrzeby przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom terrorystycznym,
- pogłębienie analizy dotyczącej roli Poczty Polskiej w systemie antyterrorystycznym Polski, w oparciu np. o działanie Centrum Prewencji Terrorystycznej ABW,
- wspieranie wymiany doświadczeń pomiędzy partnerami zagranicznymi, a Poczta Polska, ze szczególnym uwzględnieniem takich państw, jak Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Niemcy czy Grecja.

Pocztę Polska odgrywa znaczącą rolę w przeciwdziałaniu zagrożeniom o charakterze terrorystycznym. Od efektywności jej działania w zakresie śledzenia przesyłek, paczek, itp. może potencjalnie zależeć szybkość śledztw prowadzonych w sprawach. Należy również zwrócić uwagę na konieczność podnoszenia kompetencji pracowników. Pocztę Polska stanowi ważne ogniwo, którego nie należy pomijać ze względu na wielkość udziału w rynku, dotychczasowe doświadczenia, a także możliwość współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa kraju.

POCZTA POLSKA JAKO ELEMENT SYSTEMU
PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM
O CHARAKTERZE KRYMINALNYM

ROZDZIAŁ 4

Defence **24**

Zjawiska ekstremalne dla systemu bezpieczeństwa państwa, w postaci zagrożeń konfliktem konwencjonalnym lub hybrydowym czy terroryzmem, nie są jedynymi determinantami bezpieczeństwa. Na co dzień poziom bezpieczeństwa obywateli jest szczególnie związany z przeciwdziałaniem zagrożeniom kryminalnym. Mogą one przybierać różne formy oraz skalę, począwszy od problemów ze zwykłą przestępczością, aż na działaniu zorganizowanej przestępczości skończywszy. Państwo, chcąc na nie reagować, wykorzystuje szereg wyspecjalizowanych służb, inspekcji oraz straży. Jednak podobnie jak przy wspomnianych zjawiskach ekstremalnych, nie można pomijać pomocniczej roli jaką odgrywają podmioty niepaństwowe, odciążające funkcjonariuszy, współpracujące z nimi i wymieniające cenne informacje oraz doświadczenia. Dotyczyć to może przede wszystkim rozbudowanego w Polsce rynku prywatnych usług w obrębie ochrony i bezpieczeństwa. Warto też zauważyć, że jest to rynek oferujący niejednokrotnie zróżnicowaną gamę usług, zróżnicowaną niestety także pod względem profesjonalizmu i wykszolenia, wpływających na ich efektywność. Stąd też, tak istotne jest wskazywanie przykładów skutecznego rozwoju

możliwości działania takich firm. W tym przypadku, można odwołać się do rozwoju struktur odpowiadających za bezpieczeństwo usług Poczty Polskiej, jak również dynamiki jaka towarzyszy dziś rozbudowie Pionu Poczta Polska Ochrona wraz z usługami jakie oferuje.

W tym przypadku można wyróżnić następujące obszary oddziaływania:

- bezpieczeństwo pracy personelu Poczty Polskiej oraz minimalizacja możliwych zagrożeń dla ich codziennego funkcjonowania,
- bezpieczeństwo placówek Poczty Polskiej,
- współpraca ze służbami zajmującymi się zwalczaniem przestępczości kryminalnej,
- usługi z zakresu ochrony i zapewnienia bezpieczeństwa dla podmiotów zewnętrznych – branża security.

W przypadku pierwszej płaszczyzny, mowa jest o inwestycjach w obrębie wykszolenia oraz wyposażenia pracowników Poczty Polskiej. Chodzi m.in. o osoby dostarczające przesyłki lub na co dzień pracujące „z pieniędzmi”. Trzeba zaznaczyć, że im lepsze wykszolenie oraz przygotowanie takich kadr, tym mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia niebezpiecznych zdarzeń o charakterze kryminalnym. Zaś w przypadku ich wystąpienia istnieje mniejsze ryzyko utraty życia i zdrowia, dzięki odpowiednio przygotowanym procedurom oraz procesowi szkolenia personelu. Wpływa to na ogólne poczucie bezpieczeństwa, tak po stronie pracowników Poczty Polskiej, jak również osób korzystających z jej usług. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo samych placówek, to w tym przypadku mowa o szeregu procedur, zapleczu technicznym oraz zdolności do bezpiecznej obsługi, np. transportu przesyłek czy gotówki. Gwarantują one, że placówki dysponują odpowiednim poziomem zabezpieczeń ograniczających ryzyko napadu, a także wystąpienia innych działań o charakterze przestępczym. Część przestępców może więc zrezygnować z podjęcia potencjalnej próby kradzieży, napadu czy rozboju. Analogicznie, jak w przypadku rosnącego poziomu zabezpieczenia dużych placówek bankowych, im większy poziom bezpieczeństwa placówek pocztowych (często świadczących również usługi bankowe) tym wyższy poziom ogólnego bezpieczeństwa państwa.

Jednak by ten system mógł funkcjonować wydajnie i efektywnie, kluczowa jest współpraca z służbami porządku publicznego, zakładająca wystąpienie zróżnicowanej gamy możliwych zagrożeń. Począwszy od prób kradzieży paczek, pieniędzy, napadów oraz rozbojów, poprzez eliminację prób przemytu kontrabandy, a skończywszy na kwestiach obejmujących przestępstwa kryminalne. Stąd potrzeba jak najszerzej współpracy z Policją, Strażą Graniczną czy Krajową Administracją Skarbową.

Idealnym przykładem już podjętych działań jest chociażby prowadzony przez Pocztę Polską strategiczny projekt, we współpracy z Krajową Administracją Skarbową oraz Ministerstwem Finansów zatytułowany „Dostosowanie Poczty Polskiej do wymogów celno-podatkowych”. Integrujący systemy dla opodatkowania przesyłek transgranicznych (w zakresie podatku dochodowego oraz VAT), w tym tych spoza UE.

Należy uwzględnić też fakt, że rola Poczty Polskiej będzie zwiększała się przede wszystkim wraz ze rozwojem rynku przesyłek i paczek, związanym z rosnącą dynamiką handlu internetowego. Poczta Polska będzie miała do odegrania również większą rolę wraz ze wzrostem liczby przesyłek spoza Unii Europejskiej, przede wszystkim z Chin, Wietnamu czy Bangladeszu. Co więcej, trzeba mieć na uwadze pojawienie

się takich zagrożeń, jak choćby próby przemytu substancji psychoaktywnych. Dlatego wraz z efektywnością kooperacji Poczty Polskiej ze strukturami zajmującymi się bezpieczeństwem wewnętrznym państwa, będzie rosła efektywność w procesie zapewniania bezpieczeństwa względem wyzwań o charakterze kryminalnym.

Warto zauważyć, że Pion Poczta Polska Ochrona to (według oficjalnych informacji):

- ponad 3 tysiące kwalifikowanych pracowników ochrony,
- 50 Centr Obsługi Gotówki,
- 55 sekcji ochrony,
- 120 posterunków konwojowych,
- 2 stacje monitorowania alarmów,
- ponad 500 pojazdów, w tym bankowozy typu A i B,
- blisko 1300 pojemników specjalistycznych do transportowania wartości w klasach od A do C.

Tym samym, Poczta Polska staje się również ważnym graczem na rynku bezpieczeństwa (security) oraz ochrony. Obejmuje to szereg zintegrowanych kompetencji bazujących na doświadczeniu firmy i jej pracowników, stając się de facto „dawcą bezpieczeństwa” dla innych podmiotów. Szczególnie, jeśli chodzi o wyjątkowy pod tym względem sektor finansów. Tam Pion Poczta Polska Ochrona jest w stanie zapewnić:

- monitorowanie procesu liczenia środków finansowych, z zastosowaniem monitoringu CCTV,
- bezpośrednią ochronę fizyczną, gwarantującą odpowiedni poziom bezpieczeństwa firmom oraz ich pracownikom,
- system Kontroli Dostępu,
- system Sygnalizacji Włamania i Napadu,
- automatyzację procesów w obrębie zastosowania odpowiednich sorterów i liczarek do banknotów, bilonu.

Co więcej, Pion Poczta Polska Ochrona pozwala na minimalizację ryzyka po stronie innych firm, gdyż jest w stanie przejąć od klienta odpowiedzialność za proces obsługi gotówkowej. Tym samym, ogranicza się ryzyko pojawienia się zdarzenia kryminalnego.

Trzeba zauważyć, iż Poczta Polska wypracowała szereg różnych kompetencji w kwestii konwojowania gotówki. Dzięki zapleczu sprzętowemu (pojazdy), wykwalifikowanej ochronie z zapleczem technicznym, spółka zmniejsza możliwość napadów oraz rozbojów. Co więcej, cały czas jest mowa o firmie dysponującej wieloletnim doświadczeniem, wynikającym z historii oraz dobrych praktyk, związanych z własną siecią obiektów, usług, w tym finansowych, oraz personelu. Wszystko to pośrednio, buduje wysoki poziom zaufania.

Interesującym działaniem na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego jest również rozszerzenie usług Pionu Poczta Polska Ochrona w takich segmentach, jak zabezpieczenie techniczne mienia. Eksperti z Poczty Polskiej są w stanie, zgodnie z zapotrzebowaniem klientów zewnętrznych:

- zaprojektować niezbędne rozwiązania techniczne, co dziś staje się coraz bardziej kluczowe, gdyż technologie z branży security rozwijają się bardzo

dynamicznie, stąd wymóg ich odpowiedniego skonfigurowania pod konkretne potrzeby odbiorcy końcowego,

- zaoferować doradztwo w zakresie fizycznego bezpieczeństwa obiektów i infrastruktury pod kątem ich odporności na wpływ najgroźniejszych żywiołów w postaci wody, ognia, silnego wiatru;
- wykonać usługi w obrębie samego montażu i konserwacji systemów telewizji dozorowej CCTV,
- zbudować sygnalizację włamania i napadu systemów kontroli dostępu,
- podłączyć systemy do stacji monitorowania alarmów.

Po raz kolejny, każde tego rodzaju działanie jest niejako inwestycją w bezpieczeństwo wewnętrzne, bowiem obejmuje nie tylko bezpieczeństwo klienta indywidualnego lub instytucjonalnego, ale oddziałuje na całe środowisko bezpieczeństwa.

Ostatecznie, trzeba też wspomnieć, że marka Poczty Polskiej oraz jej szeroka rozpoznawalność pozwala na prowadzenie działań informacyjnych. Dotyczyć to może chociażby akcji w zakresie podnoszenia świadomości związanej z wyłudzeniami pieniędzy od osób starszych, ale nie tylko. Użytkownik danej placówki pocztowej może stawać się niejako beneficjentem lokalnych lub ogólnokrajowych akcji profilaktycznych.

Konkludując, Poczta Polska wpływa na bezpieczeństwo wewnętrzne w sferze zagrożeń kryminalnych w dwojaki sposób. Z jednej strony, wraz z zabezpieczeniem własnej infrastruktury, własnych usług pierwotnych, powoduje wzrost bezpieczeństwa wewnętrznego. Z drugiej strony, staje się ważnym „dawcą bezpieczeństwa” oraz odpowiednich standardów i rozwiązań technologicznych względem innych podmiotów na rynku. Rozszerzając zdolność do przeciwdziałania zróżnicowanej gamie zagrożeń kryminalnych, występujących, bądź też mogących wystąpić, w Polsce. Co więcej, takie dualne działania wpływają na siebie, gdyż z jednej strony Poczta Polska może oferować własne doświadczenia w przestrzeni bezpieczeństwa, ale jednocześnie jest w stanie rozszerzać perspektywę wraz z wchodzeniem w nowe usługi oraz współpracą z klientami, definiującymi własne wyjątkowe potrzeby dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom kryminalnym.

KONKLUZJE

Defence **24**

1. Poczta Polska powinna być traktowana w kategoriach strategicznej spółki, której funkcjonowanie w Polsce, względem państwa, powinno być definiowane w kategoriach szerszych, niż tylko i wyłącznie te biznesowe. Motywem takiego postępowania jest uznanie, że usługi Poczty Polskiej są na tyle zróżnicowane, a jednocześnie kluczowe dla działania państwa w stanie pokoju i konfliktu, że nie należy zapominać o ich wpływie na bezpieczeństwo całego kraju w przypadku chociażby planowania obronnego. Zostało to już dostrzeżone w zakresie zadań obronnych oraz na rzecz obronności państwa i tym samym wymaga odpowiedniej dalszej analizy.

2. Profil usług świadczonych przez Poczcie Polskiej pozwala na wkomponowanie jej roli w myślenie strategiczne zarówno wobec konfliktu konwencjonalnego, konfliktu hybrydowego, ale też wrogich działań z przestrzeni informacyjnej lub selektywnie paraliżujących tylko i wyłącznie systemy teleinformatyczne danego państwa. Jest to zespolone z nowym kształtowaniem się bezpieczeństwa globalnego i regionalnego, w którym państwo potrzebuje, de facto, partnerów w procesie budowania bezpieczeństwa, odciążających jego instytucje w części zadań.

3. Poczta Polska pozostaje bardzo rozpoznawalnym podmiotem, zarówno dla instytucji państwa, samorządu, firm, ale i zwykłych obywateli. Stąd też, w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej lub dowolnego kryzysu, może stanowić punkt

odniesienia w prowadzeniu komunikacji czy dostarczaniu przesyłek. Pozycja Poczty Polskiej eliminuje możliwość wystąpienia niepewności lub wręcz wrogości, co mogłoby mieć miejsce w przypadku wykorzystania mniej znanych lub rozpoznawalnych jedynie w danych rejonach kraju podmiotów. Niezależnie od rozwoju technologii teleinformatycznych, dobrze funkcjonująca sieć przekazu listów, przesyłek, paczek, a także spedycja krajowa oraz międzynarodowa stanowi część wymaganej odporności państwa na kryzysy, pozwalając decydom czy dowódcom na uzyskanie elastyczności działania, szczególnie względem obsługi społeczeństwa.

4. Poczta Polska może stanowić jednocześnie ważne ogniwo w budowaniu odpowiedniego poziomu cyberbezpieczeństwa w kraju. Jej cyfryzacja, połączona z nowymi zadaniami, które mogą być wskazane przez państwo, umożliwi w przyszłości wzmocnienie zdolności obronnych w przypadku wrogich działań ze strony podmiotów państwowych oraz niepaństwowych, gwarantując jednocześnie utrzymanie niezbędnych usług, dla funkcjonowania cyfrowego społeczeństwa w warunkach XXI w.

5. Poczta Polska powinna być brana pod uwagę jako kluczowy podmiot również w zakresie szeroko zakrojonej polityki antyterrorystycznej. Już teraz dysponuje ona zdolnościami kluczowymi np.

w zakresie nowoczesnych sortowni, a w przyszłości zdolności te mogą objąć również m.in. bezdotykową identyfikację radiową. Jednak przede wszystkim,

doświadczenia partnerów zagranicznych wskazują na realną możliwość pojawienia się incydentów lub ataków terrorystycznych z użyciem ładunków różnego typu, przemieszczanych w paczkach lub listach. Szczególnie, że zagrożenia terrorystyczne nie zniknęły, a wręcz przeciwnie stale utrzymują się w Europie.

6. Poczta Polska rozwija swoje kompetencje również w przestrzeni bezpieczeństwa wewnętrznego, co bezpośrednio wpływa na efektywność zwalczania zdarzeń o charakterze kryminalnym. Dzieje się tak zarówno za sprawą inwestowania w utrzymanie wysokiego poziomu ochrony własnych pracowników, placówek, zabezpieczenia usług oferowanych przez firmę, jak również poprzez rozwijanie segmentu usług ochrony względem innych podmiotów.

WNIOSKI NA PRZYSZŁOŚĆ:

1. Struktury zarządzania kryzysowego, wojsko, obrona cywilna powinny jak najszerzej wypracowywać płaszczyzny współpracy z Poczta Polską, tak by w przyszłości móc wspólnie przeciwdziałać zróżnicowanej gamie sytuacji kryzysowych oraz kryzysów.

2. Państwo nie powinno tworzyć dodatkowych obciążeń, w zakresie zadań nakładanych na Poczta Polską w przestrzeni bezpieczeństwa, bez wcześniejszego stworzenia odpowiedniego systemu efektywnego finansowania lub współfinansowania aktywności po stronie Poczty Polskiej;

3. Państwo powinno wspomagać działania Poczty Polskiej (inaczej niż tylko w zakresie finansowania lub współfinansowania) w sferze zapewniania usług krytycznych w czasie konfliktu, traktując firmę jako partnera i czerpiąc tym samym doświadczenia płynące z dotychczasowego funkcjonowania Poczty Polskiej.

4. Poczta Polska nie jest jedynie biorcą bezpieczeństwa ze strony państwa, ale może być także efektywnym „dawcą bezpieczeństwa”, stąd należy rozważyć zaangażowanie jej potencjału w tak strategicznych wymiarach aktywności państwa, jak chociażby kontrakty na rzecz zabezpieczenia infrastruktury wojskowej w kraju;

5. Poczta Polska powinna stać się istotnym partnerem dla służb porządkowych oraz specjalnych w kraju, szczególnie mając na uwadze nowe wyzwania w zakresie bezpieczeństwa, definiowane ewolucją technologii oraz taktyki działania wrogich podmiotów, zarówno tych niepaństwowych, jak i państwowych.

okładka, strony: 6,7,8, 14, 18, 19,20, 21, 22, 24, 26, 27 – www.pixabay.com

strony: 11, 17, 25, 28, 29 – infoSecurity.pl

strona 23: DOD USA

GRUPA DEFENCE24

WWW.DEFENCE24.PL WWW.DEFENCE24.COM WWW.ENERGETYKA24.COM
WWWWWW.CYBERDEFENCE24.PL WWW.SPACE24.PL WWW.INFOSECURITY24.PL

 +48 22 890 02 95

 redakcja@defence24.pl

ul. Foksal 18

 +48 502 229 589

 marketing@defence24.pl

00-372 Warszawa

Defence **24**

ISBN 978-83-65960-15-3